

Księga streszczeń

**II SYMPOZJUM NAUKOWE
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
PSYCHOLOGII
BEHAWIORALNEJ**

Kraków
20 marca 2006 r.

Instytut
Psychologii
Uniwersytetu
Jagiellońskiego

Wprowadzenie

18 marca 2005 roku odbyło się I Sympozjum Naukowe Polskiego Towarzystwa Psychologii Behawioralnej, zorganizowane z okazji 101 rocznicy urodzin B.F. Skinnera. W Sympozjum wzięło udział pięciu referentów z Krakowa. Kończąc wprowadzenie do Księgi streszczeń ubiegłorocznego Sympozjum, wyraziłem życzenie Organizatorów Sympozjum: „Mamy nadzieję, że Sympozja Naukowe Polskiego Towarzystwa Psychologii Behawioralnej staną się tradycją i co roku – z okazji kolejnych rocznic urodzin B.F. Skinnera – będziemy się spotykać w coraz szerszym gronie.”

Cieszę się, iż w już w kolejnym, 2006 roku udało nam się zrealizować to życzenie. Spotykamy się ponownie, tym razem dokładnie w dniu 102 rocznicy urodzin B.F. Skinnera. Znacznie poszerzyło się grono uczestników Sympozjum. W czasie II Sympozjum Naukowego Polskiego Towarzystwa Psychologii Behawioralnej referaty wygłosi szesnastu specjalistów z Krakowa, Warszawy, Gdańska, Poznania, Kielc i Rzeszowa. Można więc II Sympozjum Naukowe PTPB określić jako wydarzenie o charakterze ogólnopolskim.

II Sympozjum Naukowe PTPB podzielone jest na cztery sesje: Psychologia behawioralna: zagadnienia teoretyczne, Psychologia behawioralna w praktyce, Terapia behawioralna dziecka z autyzmem oraz Z historii psychologii behawioralnej. W ramach referatów zaprezentowane zostaną najważniejsze zagadnienia psychologii behawioralnej: zarówno problemy teoretyczne, rezultaty badań, zastosowania praktyczne, doświadczenia zawodowe, jak i zagadnienia historyczne.

Sympozjum zakończy dyskusja dotycząca programu szkolenia terapeutów behawioralnych, przygotowanego wspólnie przez Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej, Polskie Stowarzyszenie Terapii Behawioralnej oraz Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka. Dyskutowany program szkoleniowy rusza w październiku bieżącego roku i kończy się uzyskaniem certyfikatu terapeuty behawioralnego. Mamy nadzieję, że dyskusja będzie nie tylko okazją do zaprezentowania programu po raz pierwszy, ale i dostarczy wskazówek do jego ulepszenia.

II Sympozjum Naukowe PTPB jest okazją do spotkania przedstawicieli WSZYSTKICH polskich organizacji o charakterze behawioralnym. Oprócz reprezentantów Organizatora – Polskiego Towarzystwa Psychologii Behawioralnej, udział w Sympozjum biorą przedstawiciele Polskiego Stowarzyszenia Terapii Behawioralnej, Polskiego Towarzystwa Analizy Behawioralnej oraz Instytutu Wspomagania Rozwoju Dziecka. Mamy nadzieję, że udział w Sympozjum przyczyni się do integracji środowiska polskich behawiorystów.

Skoro życzenia tak szybko się spełniają, to nie mogę odmówić sobie wyrażenia kolejnego marzenia Organizatorów Sympozjum. W ubiegłym roku zaczynaliśmy od Sympozjum krakowskiego. W tym roku Sympozjum jest już ogólnopolskie. Mamy nadzieję, że kolejne Sympozja będą miały charakter międzynarodowy.

*Prezes Polskiego Towarzystwa Psychologii Behawioralnej
dr Przemysław Bąbel*

Program II Sympozjum Naukowego Polskiego Towarzystwa Psychologii Behawioralnej

Poniedziałek, 20 marca 2006

Instytut Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego,
Kraków, Al. Mickiewicza 3, sala 326

9:30 – 10:00

Uroczyste otwarcie II Sympozjum Naukowego Polskiego Towarzystwa Psychologii Behawioralnej

Sesja I: Psychologia behawioralna: zagadnienia teoretyczne

(Prowadzący: mgr Anna Ziółkowska)

10:00 – 10:20

Behawioryzm czy psychologia uczenia i warunkowania? Zmierzch „izmów” w psychologii
Romuald Polczyk, Instytut Psychologii UJ

10:20 – 10:40

Mechanizm efektu placebo u zwierząt

Przemysław Bąbel, Instytut Psychologii UJ, Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

10:40 – 11:00

Od czego zależy cierpliwość - nowe spojrzenie na mechanizmy samokontroli

Wojciech Białaszek, Wydział Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, Polskie Towarzystwo Analizy Behawioralnej

11:00 – 11:20

Pozytywne i negatywne konsekwencje poszukiwania i sprawowania kontroli

Elżbieta Bajcar, Uniwersytet Rzeszowski, Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

11:20 – 11:35 Dyskusja

11:35 – 11:50 Przerwa

Sesja II: Psychologia behawioralna w praktyce

(Prowadzący: mgr Elżbieta Bajcar)

11:50 – 12:10

Behawioralne modele kompetencyjne w zarządzaniu zasobami ludzkimi

Agata Broś, Instytut Psychologii UJ, Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

12:10 – 12:30

Zastosowanie Racjonalnej Terapii Zachowania w leczeniu wyuczonej depresji

Tomasz Drożdż, Instytut Psychologii UJ, Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

12:30 – 12:50

Wybrane aspekty behawioralne programu Simontona

Agnieszka Hottowy, Instytut Psychologii UJ, Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

12:50 – 13:10

Realizacja terapii behawioralnej z dzieckiem z zespołem Aspergera

Małgorzata Ciemborowicz, Polskie Stowarzyszenie Terapii Behawioralnej

13:10 – 13:25 Dyskusja

13:25 – 14:30 Przerwa obiadowa

Sesja III: Terapia behawioralna dziecka z autyzmem

(Prowadzący: dr Przemysław Bąbel)

14:30 – 14:50

Uczenie zachowań społecznych niemówiącego dziecka z autyzmem

Anna Budzińska, Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka, Polskie Stowarzyszenie Terapii Behawioralnej

14:50 - 15:10

Jakość w terapii behawioralnej osób z autyzmem

Kornela Grzegorzczak-Dłuciak, Ewa Kuliga-Musioł, Polskie Stowarzyszenie Terapii Behawioralnej

15:10 – 15:30

Stosowana analiza zachowania jako metoda wykorzystywana przez terapeutę-cienia w pracy z osobami z autyzmem w szkołach integracyjnych

Rafał Kawa, Centrum Wczesnej Interwencji Krok po kroku, Polskie Towarzystwo Analizy Behawioralnej

15:30 - 15:50

Terapia i edukacja dziecka z autyzmem w Ośrodku Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Terapeutycznym – Wychowawczym Dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Kielcach

Ilona Nowak, Sylwia Ciszewska, Justyna Józwik-Koziół, Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Terapeutyczny – Wychowawczy Dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Kielcach

15:50 – 16:10

Ewaluacja kadry terapeutycznej w Oddziale dla Dzieci z Autyzmem w Poznaniu

Lidia Domańska, Oddział dla Dzieci z Autyzmem w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Poznaniu

16:10 – 16:25 Dyskusja

16:25 – 16:40 Przerwa

Sesja IV: Z historii psychologii behawioralnej

(Prowadzący: dr Romuald Polczyk)

16:40 – 17:00

B.F. Skinner, konstruktor

Jerzy Siuta, Instytut Psychologii UJ

17:00 – 17:20

„Dziecko w pudełku” – fakty i mity na temat wczesnego dzieciństwa Deborah Skinner

Anna Ziółkowska, Instytut Psychologii UJ, Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

17:20 – 17:40

R.J. Herrnsteina teoria dokonywania wyborów

Ewa Srebro, Instytut Psychologii UJ, Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

17:40 – 17:55 Dyskusja

17:55 – 18:30

Dyskusja dotycząca programu szkolenia terapeutów behawioralnych

18:30 – 18.40

Zamknięcie II Sympozjum Naukowego Polskiego Towarzystwa Psychologii Behawioralnej

19:00 Bankiet

Streszczenia wystąpień

Sesja I Psychologia behawioralna – zagadnienia teoretyczne

Behawioryzm czy psychologia uczenia i warunkowania. Zmierzch „izmów“ w psychologii

Romuald Polczyk
Instytut Psychologii UJ

Wystąpienie wygłoszone będzie przez osobę sympatyzującą z psychologią uczenia i warunkowania, lecz niewierzącą w „izmy”, to jest w to, że jedno podejście w psychologii wystarczy do jej uprawiania, a w szczególności nie wierzącej w to, że takim podejściem może być behawioryzm.

Psychologia ma dosyć osobliwą historię rozwoju, polegającą na tym, że nowopowstające wielkie kierunki próbowały każdorazowo zaprzeczyć niemal wszystkim osiągnięciom kierunku poprzedniego oraz głosić siebie jako jedyne właściwe podejście w psychologii. Tak było kolejno z psychoanalizą, behawioryzmem i psychologią poznawczą. Tego typu monopolizujące myślenie dotyczyło również psychoterapii. O ile w medycynie od początku jej istnienia było oczywiste, że różne schorzenia leczy się różnie, o tyle w psychologii poszczególne wielkie kierunki uważały siebie za jedyne słuszną podstawę skutecznej psychoterapii każdego niemal zaburzenia. Tego typu myślenie wydaje się obecnie być stopniowo przezwyciężane, jednak nadal wielu zwolenników terapii behawioralnej głosi pogląd o jej zdecydowanie lepszej ogólnej skuteczności w porównaniu z innymi terapiami, a nawet pogląd taki, że jest to metoda terapii uniwersalna.

Przedstawione zostaną argumenty na rzecz poglądu takiego, iż dla rozwoju psychologii uczenia i warunkowania, jak również dla rozwoju związanej z nią psychoterapii behawioralnej szkodliwe jest twierdzenie, iż jest to kierunek oraz psychoterapia wyraźnie lepsza od innych. Korzystne natomiast dla tego rozwoju są analizy i eksperymenty badające, w jakich warunkach i w wypadku jakich pytań badawczych podejście behawioralne jest najkorzystniejsze, oraz w wypadku jakich dysfunkcji, w jakich warunkach i wobec jakich pacjentów najskuteczniejsza jest terapia behawioralna.

Mechanizm efektu placebo u zwierząt

Przemysław Bąbel, Instytut Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego,
Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

Efekt placebo nie jest charakterystyczny tylko dla gatunku ludzkiego. Istnieje wiele badań potwierdzających występowanie efektu placebo u różnych gatunków zwierząt. Wyniki najważniejszych z nich – klasycznych już dziś – zostaną zaprezentowane w referacie. Posłużą one jako punkt wyjścia do przedstawienia mechanizmu działania placebo u zwierząt, a mianowicie warunkowania klasycznego. Szczególny nacisk położony zostanie na wyjaśnienie występowania reakcji na placebo przeciwnych do reakcji na aktywną substancję, pod pozorem której placebo jest podawane. Wyjaśnienie tego problemu jest istotne nie tylko dla zrozumienia działania placebo, ale i samego procesu warunkowania klasycznego.

Od czego zależy cierpliwość - nowe spojrzenie na mechanizmy samokontroli

Wojciech Białaszek,
Uniwersytet Warszawski, Wydział Psychologii

Większość decyzji i wyborów w życiu rozgrywa się pomiędzy licznymi doświadczeniami rozciągniętymi w czasie. Ludzie nieustannie stają przed dylematami życia codziennego, które odnoszą się do wielokrotnych wyborów składających się na wzorce zachowań (np. trzeźwość, dobre wyniki w nauce, zdrowe odżywianie). Łatwo sobie wyobrazić, jak pojedyncze, chwilowe wybory wchodzą w skład szerszych kategorii i wzorów zachowania. Składają się one z sekwencji (łańcuchów) wyborów, na które możemy się zdecydować, bądź je odrzucić. W większości badań nad wyborem, eksperymenty są zaaranżowane tak, że badany podmiot wybiera pomiędzy dwoma wzmocnieniami, gdzie jedno z nich jest dostępne od razu, a drugie dopiero po pewnym czasie. Jest to jednak sytuacja dosyć nienaturalna i sztuczna. W celu zbliżenia sytuacji wyboru do naturalnej, w ostatnich latach naukowcy zaczęli badać prawa rządzące wyborem sekwencji (łańcuchów) połączonych ze sobą pojedynczych wyborów, gdzie jeden wybór pociąga za sobą kilka odległych od siebie w czasie nagród lub kar. Okazało się, że takie podejście do zagadnienia zaowocowało odkryciem nowych zależności.

Pozytywne i negatywne konsekwencje poszukiwania i sprawowania kontroli

Elżbieta Bajcar, Uniwersytet Rzeszowski,
Polskie Towarzystwo Psychologii behawioralnej

Istnieje powszechne przekonanie o tym, że możliwość sprawowania kontroli nad środowiskiem jest korzystna. Wysiłki podejmowane w celu zwiększenia posiadanej kontroli sprzyjają dobremu przystosowaniu, zaś utrata lub ograniczenie kontroli prowadzi do patologii. Taki pogląd wspierany jest doniesieniami z licznych badań. Istnieją również dane, które sugerują, że poszukiwanie lub sprawowanie kontroli może wywołać w pewnych sytuacjach negatywne konsekwencje. Wystąpienie będzie próbą odpowiedzi na pytanie –kiedy i w jakich warunkach możliwość sprawowania kontroli prowadzi do negatywnych następstw.

Sesja II Psychologia behawioralna w praktyce

Behawioralne modele kompetencyjne w zarządzaniu zasobami ludzkimi

Agata Broś, Instytut Psychologii UJ,
Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

Modele kompetencyjne są obecnie jednymi z ważniejszych narzędzi wykorzystywanych w psychologii zarządzania zasobami ludzkimi. Zagadnienie kompetencji, czy też modeli kompetencyjnych stało się odrębną dziedziną badań w nurcie zarządzania zasobami ludzkimi. Badania te, cieszą się obecnie ogromną

popularnością zarówno wśród praktyków, jak i teoretyków, czego odzwierciedleniem jest ogromna liczba publikacji na ten temat. Dlaczego problematyka ta cieszy się tak ogromną popularnością? Zapewne dlatego, że modele kompetencyjne stanowią podstawę systemu podejmowania decyzji personalnych w organizacjach, kształtują zatem, politykę personalną firm.

Celem wystąpienia będzie wyjaśnienie pojęcia modelu kompetencyjnego w ujęciu behawioralnym. Zaprezentowane zostaną konkretne zastosowania behawioralnych modeli kompetencyjnych oraz korzyści płynące z ich wdrożenia. Ponieważ oczekiwania i doświadczenia praktyków co do tego, jakie efekty można osiągać stosując modele kompetencyjne są bardzo zróżnicowane, przedstawione zostaną teoretyczne możliwości w tym zakresie. Ponieważ rozbieżności w stosowaniu behawioralnych modeli kompetencyjnych, wynikają głównie z powodu braku znajomości wymagań początkowych, związanych z tworzeniem tychże

Zastosowanie Racjonalnej Terapii Zachowania w leczeniu wyuczonej depresji

Tomasz Drożdż, Instytut Psychologii UJ,
Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

Racjonalna Terapia Zachowania jest skutecznym programem terapeutycznym opracowanym przez amerykańskiego psychiatrę Dr Maxie C. Maultsbyego, Jr., byłego współpracownika Alberta Ellisa, Josepha Wolpe oraz Arnolda Lazarusa. Ten spójny, oparty na neurofizjologii oraz teorii uczenia poznawczo – behawioralny system psychologiczny, wykorzystywany jest z powodzeniem w leczeniu różnorodnych wyuczonych zaburzeń zachowania. Celem referatu będzie zaprezentowanie jego użyteczności w leczeniu wyuczonej depresji. Zostaną przedstawione najważniejsze elementy programu, metoda grupowania behawioralnego a także konkretne sposoby pomocne w oczekiwanej zmianie zachowania.

Wybrane aspekty behawioralne programu Simontona

Agnieszka Hottowy, Instytut Psychologii UJ,
Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

Program Simontona jest przykładem krótkoterminowej, poznawczo-behawioralnej terapii przeznaczonej dla osób chorych onkologicznie i ich bliskich. Podstawowym celem terapii jest poprawa jakości życia osób chorych, obniżenie intensywności przykrych emocji, zwiększenie motywacji do leczenia i podwyższenie jego skuteczności. Poza technikami typowo poznawczymi (zmiana sposobu myślenia, techniki wyobraźniowe) wpływające m. in. na funkcjonowanie autonomicznego układu nerwowego i układu immunologicznego) ważną częścią programu jest wprowadzanie zmian w trybie życia, komunikacji z bliskimi, sposobach radzenia sobie ze stresem.

Celem wystąpienia będzie zaprezentowanie wybranych behawioralnych aspektów terapii, takich jak analiza behawioralna (np. problemu wtórnych korzyści w chorobie) czy behawioralne cele pracy na poziomie poznawczym.

Realizacja terapii behawioralnej z dzieckiem z zespołem Aspergera

Małgorzata Ciemborowicz
Polskie Stowarzyszenie Terapii Behawioralnej

W referacie omówiona zostanie indywidualna praca z 7 letnim chłopcem z zespołem Aspergera, która realizowana była przez rok na terenie grupy dzieci 6-cio letnich masowego przedszkola. Przedstawione zostaną cele terapii i sposób ich realizacji. Omówiona zostanie również organizacja pracy z dzieckiem a także organizacja współpracy z rodziną i wychowawcami grupy przedszkolnej.

Sesja III Terapia behawioralna dziecka z autyzmem

Uczenie zachowań społecznych niemówiącego dziecka z autyzmem

Anna Budzińska, Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka,
Polskie Stowarzyszenie Terapii Behawioralnej

Prezentacja badań z wykorzystaniem behawioralnego modelu badawczego multiple-probe design across materials. Osobą badaną był trzy letni niemówiący chłopiec z autyzmem. Badania były przeprowadzone w Princeton Child Development Institute w USA. Badania pokazywały wykorzystanie metody skryptów i ich wycofywania do uczenia zachowań społecznych.

Jakość w terapii behawioralnej osób z autyzmem

Kornela Grzegorzczak-Dłuciak, Ewa Kuliga-Musioł
Polskie Stowarzyszenie Terapii Behawioralnej

Celem wystąpienia będzie przedstawienie uczestnikom sympozjum kompleksowych oddziaływań podejmowanych przez terapeutów behawioralnych w celu ciągłego podnoszenia jakości działań terapeutycznych. Działania te prowadzone są w terapii behawioralnej dwukierunkowo: 1. pierwszy kierunek, określany jest jako „czynnik podmiotowy”, związany jest bezpośrednio z wszystkimi osobami zaangażowanymi w proces terapii (tj. terapeutami, klientem, rodziną oraz innymi zaangażowanymi osobami). Łączy się z percepcją jakości terapii przez te osoby. 2. drugi kierunek – „czynnik obiektywny” – wiąże się ze stałym dbaniem o utrzymywanie wysokiego i spójnego standardu działań w terapii.

Stosowana analiza zachowania jako metoda wykorzystywana przez terapeutę-cienia w pracy z osobami z autyzmem w szkołach integracyjnych

Rafał Kawa

Centrum Wczesnej Interwencji Krok po kroku, Polskie Towarzystwo Analizy Behavioralnej

Jednym z głównych celów powstania szkół integracyjnych jest potrzeba tworzenia środowisk, w których mogłyby wspólnie uczyć się dzieci o różnym poziomie rozwoju i różnym stopniu sprawności psychofizycznej. Wśród uczniów szkół integracyjnych coraz częściej znajdują się osoby z autyzmem. Ze względu na charakterystykę tego zaburzenia – trudności w komunikowaniu się, nawiązywaniu relacji społecznych, sztywność w zachowaniu, występowanie zachowań trudnych, samodzielne funkcjonowanie osób z autyzmem w szkole jest często niemożliwe (Pisula, 2000). Jedną z możliwości pomocy, jest wspieranie dzieci z autyzmem przez terapeutę-cienia. Podczas zajęć szkolnych terapeuta-cień uczy umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w szkole, pracuje nad zachowaniami trudnymi, tworzy środowisko najbardziej sprzyjające uczeniu sytuacyjnemu, moderuje kontakty z rówieśnikami i nauczycielami, udziela pomocy merytorycznej innym pracownikom szkoły itd. Stosowana analiza zachowania, wykorzystywana we wczesnej intensywnej interwencji, oferuje metody (np. metodę wyodrębnionych prób, metodę uczenia sytuacyjnego), techniki i narzędzia umożliwiające pracę terapeuty-cienia w szkołach integracyjnych (Maurice, 2002).

Terapia i edukacja dziecka z autyzmem w Ośrodku Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Terapeutycznym – Wychowawczym Dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Kielcach

Ilona Nowak , Sylwia Ciszewska, Justyna Józwik-Kozioł
Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Terapeutyczno – Wychowawczy
Dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Kielcach

Celem wystąpienia będzie przedstawienie działalności Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Terapeutyczno – Wychowawczego Dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Kielcach oraz uzasadnienie sposobu organizacji procesu nauczania dzieci z autyzmem, ze szczególnym uwzględnieniem stosowania zasad analizy behavioralnej w terapii i edukacji.

Druga część wystąpienia zostanie poświęcona analizie programów nauczania, osiągnięć i postępów ucznia Ośrodka, chłopca z diagnozą autyzmu wczesnodziecięcego i nieharmonijnym, opóźnionym rozwojem.

Ewaluacja kadry terapeutycznej w Oddziale dla Dzieci z Autyzmem w Poznaniu

Lidia Domańska

Oddział dla Dzieci z Autyzmem w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Poznaniu

Ewaluacja pracy terapeutów jest jednym z czynników podnoszących jakość prowadzonej terapii. W Oddziale dla Dzieci z Autyzmem prowadzona jest ona od 2004 roku. Praca terapeutów oceniana jest w trzech aspektach: umiejętności utrzymywania dziecka w zadaniu, umiejętności stosowania pochwał konkretnych oraz możliwości do reakcji w trakcie prowadzonych zajęć.

Wystąpienie ma na celu pokazanie wyników przeprowadzonej dotychczas ewaluacji kadry terapeutycznej w Oddziale dla Dzieci z Autyzmem w Poznaniu.

Sesja IV Z historii psychologii behawioralnej

„Dziecko w pudełku” – fakty i mity na temat wczesnego dzieciństwa Deborah Skinner

Anna Ziółkowska

Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

Deborah Skinner jest młodszą córką B.F. Skinnera. Zanim przyszła na świat, jej ojciec, znany również z zamiłowania do majsterkowania oraz nowatorskich rozwiązań, skonstruował urządzenie, które miało zapewnić bezpieczeństwo i komfortowe warunki dla dziecka. Był to rodzaj akwarium z przezroczystą, nietłukącą się szybą z przodu, z regulowaną temperaturą i wilgotnością. Problemy rozpoczęły się w 1945 roku, kiedy magazyn Ladies Home Journal opublikował tekst B.F. Skinnera dotyczący jego wynalazku. Artykuł „Dziecko w pudełku” przedstawiał zdjęcie Deborah za szybą niewielkiego akwarium. Od tego czasu pojawiały się pogłoski, że był to eksperyment przeprowadzany przez Skinnera na własnej córce. Najpoważniejsze zarzuty wobec B.F. Skinnera dotyczące dzieciństwa jego córki zostały opisane przez Lauren Slater w książce zatytułowanej „Opening Skinner’s Box: Great Psychological Experiments of the Twentieth Century”. W krótkim czasie po ukazaniu się tej publikacji, magazyn „The Guardian” opublikował odpowiedź Deborah Skinner Buzan, która nie kryje oburzenia i wyjaśnia, że nie była szczerem eksperymentalnym w badaniach ojca.

R.J. Herrnsteina teoria dokonywania wyborów

Ewa Srebro, Instytut Psychologii UJ,

Polskie Towarzystwo Psychologii Behawioralnej

W moim wystąpieniu pragnę skoncentrować się na omówieniu teorii jednego z uczniów B.F. Skinnera – R.J. Herrnsteina. Interesował się on zagadnieniem, w jaki sposób organizmy żywe dokonują wyborów pomiędzy dostępnymi wzmocnieniami. Wspólnie z W. Vaughanem, Juniorem opracowali teorię ulepszania wyborów (melioration theory). Pragnę też omówić kilka przeprowadzonych przez niego eksperymentów,

Wprowadzenie (<i>Przemysław Bąbel</i>)	1
Program Sympozjum	3
Streszczenia referatów:	
Sesja I Psychologia behawioralna – zagadnienia teoretyczne	5
<i>Behawioryzm czy psychologia uczenia i warunkowania?</i> <i>Zmierzch „izmów” w psychologii</i> Romuald Polczyk	5
<i>Mechanizm efektu placebo u zwierząt</i> Przemysław Bąbel	5
<i>Od czego zależy cierpliwość - nowe spojrzenie na mechanizmy samokontroli</i> Wojciech Białaszek	6
<i>Pozytywne i negatywne konsekwencje poszukiwania i sprawowania kontroli</i> Elżbieta Bajcar	6
Sesja II Psychologia behawioralna w praktyce	6
<i>Behawioralne modele kompetencyjne w zarządzaniu zasobami ludzkimi</i> Agata Broś	6
<i>Zastosowanie Racjonalnej Terapii Zachowania w leczeniu wyuczzonej depresji</i> Tomasz Drożdż	7
<i>Wybrane aspekty behawioralne programu Simontona</i> Agnieszka Hottowy	7
<i>Realizacja terapii behawioralnej z dzieckiem z zespołem Aspergera</i> Małgorzata Ciemborowicz	8

Sesja III Terapia behawioralna dziecka z autyzmem	8
<i>Uczenie zachowań społecznych niemówiącego dziecka z autyzmem</i> Anna Budzińska	8
<i>Jakość w terapii behawioralnej osób z autyzmem</i> Kornela Grzegorzczak-Dłuciak, Ewa Kuliga-Musiół	8
<i>Stosowana analiza zachowania jako metoda wykorzystywana przez terapeutę-cienią w pracy z osobami z autyzmem w szkołach integracyjnych</i> Rafał Kawa	9
<i>Terapia i edukacja dziecka z autyzmem w Ośrodku Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Terapeutycznym – Wychowawczym Dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Kielcach</i> Ilona Nowak, Sylwia Ciszewska, Justyna Jóźwik-Koziół	9
<i>Ewaluacja kadry terapeutycznej w Oddziale dla Dzieci z Autyzmem w Poznaniu</i> Lidia Domańska	10
Sesja IV Z historii psychologii behawioralnej	10
<i>„Dziecko w pudełku” – fakty i mity na temat wczesnego dzieciństwa Deborah Skinner</i> Anna Ziółkowska	10
<i>R.J. Herrnsteina teoria dokonywania wyborów</i> Ewa Srebro	10

Al. Mickiewicza 3
31-120 Kraków
<http://www.ptpb.pl>
e-mail: ptpb@ptpb.pl
KRS 0000219008